

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КЪАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Кенгешле

Нальчикке келур жыл Хорламны паркы къураллыкыды

КъМР-ни Башчысы Казбек Коков 1941-1945 жыллада Улуу Ата журт урууда Хорламны 80-жылгыны байрамлауға хазырлануу эмда аны бардыруу жаны бла къуруу комитетни жыйылынуу бардыр-ганды. Кенгешле КъМР-ни Парламентини Председатели Татьяна Егорова, КъМР-ни Правительствосуну Председатели Мускуланы Алим, КъМР-ни Башчысы Аминистратсияны таматасы Мухамед Кодзиков, министрстволаны бла ведомстволаны, шарларны бла районланы администрацияларны, жамауат биригиулене башчылары кытшыкандыла.

Кеп да бармай биз Хорламны 79-жылгытын белгилерикбиз. Биогонлюкде бу байрам ботюн уллу магнанын тутды: ол, халкыбызны аскер жигитлигини бла чыдамдыгыны белгиси болуп кыламы, шендо Европада жаңыдан баш кетирип башлаган нацизмге бла фашизмге къажу керешде хорламны белгисиди эмда келгендирген кючю. Хорларны къыргыздыла «чырта ишекни тюрлюлюз», - дегенди Казбек Коков айтканлай, «эсин, намасын да тас оти». Экинчи дуня урушу тарыхн тюрлендирге керешен Европада да, миллионла бла адамланы кырылуудан куткаргыяны эмда азатлагыяны жигитликтерин мактау салуу жаны бла иш-

ла толтурурга борчулуз. Ол жылы биз, ёсип келген тёрлюбозно кыргызсын керюп, Хорламны ниетлери бла толтурурга керекбиз. Кызыралыбызны Президентни шарт борч кыруу комитетни жыйылынуу бардыр-ганды. Кенгешле КъМР-ни Парламентини Председатели Татьяна Егорова, КъМР-ни Правительствосуну Председатели Мускуланы Алим, КъМР-ни Башчысы Аминистратсияны таматасы Мухамед Кодзиков, министрстволаны бла ведомстволаны, шарларны бла районланы администрацияларны, жамауат биригиулене башчылары кытшыкандыла.

«Кеп да бармай биз Хорламны 79-жылгытын белгилерикбиз. Биогонлюкде бу байрам ботюн уллу магнанын тутды: ол, халкыбызны аскер жигитлигини бла чыдамдыгыны белгиси болуп кыламы, шендо Европада жаңыдан баш кетирип башлаган нацизмге бла фашизмге къажу керешде хорламны белгисиди эмда келгендирген кючю. Хорларны къыргыздыла «чырта ишекни тюрлюлюз», - дегенди Казбек Коков айтканлай, «эсин, намасын да тас оти». Экинчи дуня урушу тарыхн тюрлендирге керешен Европада да, миллионла бла адамланы кырылуудан куткаргыяны эмда азатлагыяны жигитликтерин мактау салуу жаны бла иш-

ла толтурурга борчулуз. Ол жылы биз, ёсип келген тёрлюбозно кыргызсын керюп, Хорламны ниетлери бла толтурурга керекбиз. Кызыралыбызны Президентни шарт борч кыруу комитетни жыйылынуу бардыр-ганды. Кенгешле КъМР-ни Парламентини Председатели Татьяна Егорова, КъМР-ни Правительствосуну Председатели Мускуланы Алим, КъМР-ни Башчысы Аминистратсияны таматасы Мухамед Кодзиков, министрстволаны бла ведомстволаны, шарларны бла районланы администрацияларны, жамауат биригиулене башчылары кытшыкандыла.

Казбек Коков байрам ишлени планына жаңыдан кыраарга эмда тюрленуиле кийирге бурюрганды. Улуу Ата журт уруш бла байрамны эсертмелени бла кыраарланы

саклуу жаны бла мадарага этерге кереклигини эсертгенди. Планага ветеранлагыа, ул кырган кой бийчелеге эмда инсанлагыа бир-бир къауумларына болушукъ тапдыруу мадарлары да киредиле.

Регюнну Башчысы Россейге къажу сиеулене кыралла аны амаллар ючюн къалыптанларын эсеп салып, аны бла байламлы Улуу Ата журт урушун кезуонде этилген жигитликке тарыхда кыралга этерге кереклигини айырпай айтханды. «Ол жаны бла уллу жамауат иш тамамланалыгыра керекди», - деп чертгенди.

«Улуу Ата журт урушда Хорламны 80-жылгытын байрамы бийик даражада ётер ючюн барыбыз да анга тынгылы хазырла-

Казбек Коков кеп сабийлу юйюрлеге болушлукъ тапдырууна къошакъ мадарларын жарашдырырга бурюрганды

КъМР-ни Башчысы Казбек Коков Россейни Президенти Владимир Путинни башламчылыгы бла тохташдырылган Юйюрно жылы КъАбарты-Малкъарда бардыруу жаны бла къуруу комитетни жыйылынуу ётюргенди.

Юйюрно жылы республикада быйыл 24 январда къууанчы халда ачылган эди. Биогонлюкде уа анга хорламны тюрлю-тюрлю ишле бла жумушла кырадалыла - керюмле, эришле, нигирле, тобашеуле, созоуле.

«Барыбыз да керегинден, Президентни башламчылыкларыны бла оюнуларыны хайрындан арт жыллада халкъга, бек алгъа уа сабийлу юйюрлеге, болушлукъ тапдыруу итиленгенди, ол жумушлагыа блоннген ачаны ёлчмди да ёстенди - былтыр 30 миллиард сомдан асламга. Эндиге дерди бир заманда да этилгенде аллай мадарла халкъны фидалары тутушукъ ёсерча ётюрлени бла кылай, жамауатны кылапы ётерчи ючюн экономиканы айнуучу уллу кюч бергендиге. Юйюрно жылда этилик мадарла ол жетимшлени бегитирге онг бердикдиле. Бек башы уа - аланы хайрындан халкъыбызны санын сакъларга эмда ёсююн жалчытырга, адимларны жаңуу къолайлыклары итилендирге кълоубуздан келликчи, - деп чертгенди Казбек Коков, жыйылганы аларында сёлеше.

Кенгешле КъМР-ни Парламентини Председатели Татьяна Егорова, КъМР-ни Правительствосуну Председатели Мускуланы Алим, КъМР-ни Башчысы Аминистратсияны таматасы Мухамед Кодзиков, КъМР-де Сабиини ишлери жаны бла уполномоченный Светлана Тлинова, Правительствосуну къуууу, муниципал къуууларыны бла жамауат биригиулене таматарлы кытшыкандыла.

КъМР-ни уруну эмда социал къурулуу министри Асанланы Алим, къуруу комитетни къауууун Юйюрно жылна хорланган ишлени планы бла шагъеря этгенди. Бил-

дирюле бла КъМР-ни маданият министри Мухамед Кумахов, КъМР-ни жарыкъландыруу эмда илму министри Анзор Езатов, КъМР-ни спорт министри Ислам Хасанов, КъМР-ни жаш тёрлюю ишлери жаны бла министри Азамат Юев, Нальчик шахар округну жер-жерли администрациясыны башчысы Таймураз Ахохов сёлешгендиге.

Белгиленнгенча, кыраллы бек уллу кытайлыгыруу биогонлюкде сабийлери болгъан, бек алгъа уа кеп сабийли юйюрлеге гар жаны бла да эс тапдырырга бурюлдү, 2024 жылы 23 январда Президент кеп сабийли юйюрлеге социал болушлукъ тапдыруу юсюнден Указга къол салганды. Анда этилгеге керек болган мадарла, ол самда регионлагыа салынган борчла да, шарт кёрюзтюрлюлюкде. КъАбарты-Малкъарда кеп сабийли юйюрлеге болушу жаны бла эми мадарла белгиленгендиге. Алайды да, коммунал жумушла ючюн тевелуерини бир кесети кытайлыгыра амал кийирилгенди. Былтыр аны 10361 юйюр хайрыланганды. 77,4 мионден аслам сабийлери болган 62,3 мионге посибияла бир амал бла тевеленгендиге. Ары уа сабиини жыл санна, къачан тууганна эмда юйюрно къолайлыгына керге тохташдырылган посибияла, коммунацияларны, тевелуени жети тюрлюсю киредиле. Анга деп битеу да 4,7 миллиард сом къоратылганды. Республиканы кырал саугъа да тохташдырылганды. «Ана мариу тауукъуну» мадалды. 2008 жылдан берил кеп сабийли 407 анага берилгенди. Аладан 43-сю 10 эм андан да кеп сабиини аруу кылыкда ёсюрден анадалды. Улуу юйюрден сабиини солуплары къуууу эмда саулукларыны кючлендирюу жаны бла мадарла да этиледиле.

Казбек Коков КъАбарты-Малкъарда кеп сабийли юйюрлеге болушлукъ тапдыруу эмда аслам тапдыруу бурюрганды, деп билдиргендиге КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасындан.

Приёмга алыу

Битеу жарысулауға да эс белюнюрюкю

Шабат кюн КъМР-ни Башчысы Казбек Коков кезуило приёмуу бардырганды. Анда сёз шахарлабызын бла элерибизни тапдырууу эм спорт объективни жангыртнуу юсюнден барганды.

Ол кюн регионну таматасы эми аскер операцияга кытшыккан аскерчилени къуууу бла да тобешенди. Аланы тилеклери администрация, медицина болушлукъ, реабилитация бла байламлы болганды.

Биз бла Казбек Валерьевич тишилли буйрыкъла бергенди эм аланы толтурууу эми эсепте алганды. «Не жаны бла да биз жашлагыа он тапдырыкъсыз, - деп чертгенди кесини телеграм каналында республиканы оюнуучу.

ТАППАСКАЛЛАНЫ Аминат.

Сый берюу

Гёжефлерибизни КъМР-ни Башчысы алгъышлаганды

Солуу кюнде Сколковода Россейни тиширууларыны бла эр кишилене араларында эркин тутушуудан чемпионатны бардырылганды. Мында кеме аулдуурларында хорлап эмина Жаз Шалмида оюнулауға кытшыкырыкъдыла.

Бир эришюмде КъАбарты-Малкъарны келечилери жетишмилли болгандыла. 74 килограммда эришкен Анзор Закуевни бла 86 килограммда сермешкен Шауаланы Маликини КъМР-ни Башчысы Казбек Коков кесини телеграм каналында алгъышлаганды.

Жашла ахыр эришюлеге жетип, кыты сермешгендиге, Анзор Закуев «алтынны» ичкендырмаганды. Шауаланы Малик, дагыстанлы гёжеф бла сермеше, 74 эсеп бла бошгъан эди турнирни, алай, судьялары къууууну оюнууу бла, дагыстанлыга судьядан санамлай къалгъан 4 балл къошулуп, хорламны анга бергендиге. Шауу уллу «кюмюшге» тишилли болганды.

Казбек Валерьевич жашлагыа мындан ары да жетишмилли болупларын тежегенди.

КЪАБАРТЫЛАНЫ Аминат.

Жангычылыкъ

Урушда ёлген журналистлени атлары - конвертледе

«Заман» газет чыгып башлаганы быйыл 100 жыл толады. Анга атан редакцияда тюрлю-тюрлю жыллада ишлегенлени сурталлары салынып, керюм къураулганды эмда аны китап да жарашдырылганды. Бу кюнде уа «Заман» кюбилейине жораланып дагы да бир ахшы иш болганды: ана тилибизде къызгъан газетде ишлей турганлай, къаламы сонголе алышып, фашист ууучлау-чула бла кыялы сермешлеге кирип, жигитлик, кишилик да этген журналистлени атлары бла конвертле чыгарылгандыла.

Конвертни сол жаңында Тевен Негмедов урушха кетип, андан кытайлы кыргыз аскерчилеге ишленген эсертмелени сураты салынды.

Газетибизин тарыхында биринчи керг болган бу аламаат иште КъАбарты-Малкъар Республиканы коллегиясындарини биритююню келечили Аусе Хъажахов сөзбелки этгенди.

Битеу да жоюп нота карточка чыгарылганды. Ала да у Абрашкъяланы Ибрагимни, эгечле Белгайяны Фатиматны бла Фаризатны, Будаийаны Азретни, Гуртуланы Солтанбекни, Жаболаны Ахтанни, Мускуланы Алийни, Османланы Дадашны, Чеченланы Билалны бла Шауаланы Амматны атлары жазылдыла. Ала Ата журтубузу жалныкъансызгы ючюн жанларын бергендиге. Аланы унуттубу бизни сыйлы борчулуду.

Жазыпы-2024

Атабыз да газетини суюню окъуызганды

Ана тилибизде чыккан газетте атам дайым жаздырганды эмда суюню да окъуызганды. Биз да, къарындашым, эгечим да, аны кёздонен, «Заманга» жаздырмай кыламыбыз. Газет кюнден-кюнге итигенди бола барганын чертип айтырга союме. Анга быйыл 100 жыл толганын да билем. Аны сөзбелки, мен оюн этгенден, биз, тауула, аны даражасын ботюн кетирюрге, тиражы ботюн уллу болура этерге керюмбиз.

Газетни кеп тюрлю магъанасы барды. Ана тилин сакълау, аны байкыландыруу - аладан кийради. Малкъар театрыны жаш актёрлары айтып билеме: «Заман» газет ана тилин ботюн иш билерге сөзбелки этеди деп. Миллетибизни жаңгы газетине тутушлукъ этилмаганыбызны айылы иште санаймы. Аны айтханым, газетибиз, театрыбыз, ансамблибиз болган къадарда, миллетибиз жашарыкъды, тилибиз, маданиятыбыз да айнырыкъдыла. Алай эсе уа, атыбыз да айтылыкъды.

АТМЫРЗАЛАНЫ Расул, Къулийяны Кыясын аты

Малкъар къырал драма театрыны актёру.

БИЗИН ИНДЕКСИБИЗ - П5893

Итигендирюу

Кёзде аруу кёрюнюрча, ырахат да солурча

Алгаркъарлада каштан тёрлеклени топлеринде омакъ жаңу жол къуарарга жамауат аслам хайырланган эм итигендирге тишилли жерледен бирин сайлар мурад бла къол керюп бардырылганды. Кеп болмай аны эсеплери чыгарылгандыла.

Алай бла, нальчиккеге 115-чи атыл дивизионы эсертмесини алында, Киров эмда Къулий уллу, Тарчоков эмда Россейни Жигити Тимур Тамазов (Театралыны) аты орамла бирге къошулган жерледен бирин сайларга тошгенди. Жамауат Тарчоков эмда Россейни Жигити Тимур Тамазов аты орамла бирге къошулган тирени сайлаганды. Энди алайы кёзде аруу кёрюнюрча, ырахат солурча да жарашдырылды.

Жаңгы жаңу жолда сабийле ойнарча майданды чыкыла болушлукъла, шинтикле, башха керекли затла да салындырылды.

Эсертюу: алгаркъарлада да жамауатны сайлауна керге Тимур Тамазов аты орамда аламаат сквер да къураулганды.

Миллетни туузгъан жерине къайтханына - уллу къууанч

Нальчикни курорт залында къарачай-малкъар халкъ туугъан жерине къайтханына хоралап байрым кюн 3 майда уллу байрам болганды. Мерканы аллы а Локилланы Рашитни жыйымдыгындан таулу тишируула бичген аруу оюула бла кийиле жасагандыла. Биринчи кытаны залына а озгъан ёмюрледе жашаган беллиги инсанланы сурталлары бла миллет кийимлени керюмчю ботюн аруу этгендиге. Дагында алайда фахмулу къол усталарыбызны ишлерин кёрюрге онг да болганды.

Келген къонакълагыа усталаны Рашит таулу бичакчыны къабачиланы Хамзат, Курдаланы Рашит, Солтанланы Расул, Гузи-

Байрам

ла, андан сора да, бурунгу заманда миллетибизде къаллай сауут жюрюгени да кёрюзгендиге. Черкесланы Тахирин аламаат ишлерин да кёрюрге болганды. Жунорлери бла беллиги кызыларыбыз а окъалы сырогаланы, жоюкклени, бууулулклары бла балауудан (воскадан) этилген аруу ишлерин да тура этгендиге.

Сураты кызыбоз Бабаланы Индираны ишлери бла итигендирген сора да, келген сабийлеге сурат ишлеуден мастер-класс кёрюзгенди, абаданын, гичени да ол кюн аны бла бирге ишлерге амаллары болганды, этгенлерин да биргелерине саугъаны аламандалы. Огары Малкъардан Негерланы Лейла уа бурунгу заманда бизни миллетибизде

къаллай миллет кийим жюрюгенин, кызы бергенде, киеу келгенде къаллай саугъала келтиргенлерин кёрюзгенди. Эрте заманда кюборюнчи къаллай жасоганларыны, къыз биринчи да къаллай магъанасы болганын да билдиргенди.

«Таулу миллетде эр кишини беркю уллу магъананы тутарды, къыз берк да андан къураулганды. Къыз - ол акылны, туудукъну да беллик болды, аны сөзбелки беркю бек башында да къызла салындыла, акыллы, билимли, болсун деп. Сора топ жаңында да къызла, темир ахча да кезуу-кезуу тагъылганы уа туудукълу, берекетли да болсула деген магъананы тутханды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

«Заманга» - 100 жыл

Саууту, къаламы да жютю болгандыла

2 бет

7 май - Радюну кюню

«Малкъар тилде шатык сёлешгенлеге тобесем, ёхтемленеме»

3 бет

Сорюу

Тамблагыа ышануулукъда, алгъа таукел къарай

3 бет

Итиннулюк

Аскерчилик - жашлыкдан мураты

4 бет

7 май – Радионо күнү

Чочайланы Абдуланы кызы Зухура «Радио России» деген федерал учурданын Кызыл-Магсарда блямоноде иштейди. Ол «Ислам эм жашуу», «Туктум», «Усталык», «Юйор жашууну өзгөт», «Малкырын жер-суу аттары», «Жерин адамлары», «Эл башы бла ушак» деген эм башка радио берүүлери авторуу. Бюлогоню ушактыгы аны бла барды.

– Зухура, башталыны юслеринден кеп халар билдиресе радио бла. Бюгон газет окчуулагына кесинги юсонгондга айтсанг эди.
– Кыргызыстанда тууганма, Огъары Жемталгада өсгөнме. Университетте кире ту-

стажировкагга ай журюп, жабылгыкча окуп башлай-ма. Арта да үдөйт, сабий, юбийел, байрам бериле терге да буорадыла.
– Ким болганды эстаг эгечлик, тенгик этген жангы ишинде биринчи заманда?

да алгван билимизбиз кез кырамыбызны өсдюргөндү. Маммеланы Далхат темасын берип, студент замандыда Отарланы Керими юсонден иш жаггынында, сейр этген эди, кыйдан тапханса бу затланы деп.

– Хар бир беруюню энчи музгга бла жасайса, Аны кылайы бла сайласыз?
– Музгга жаны бла фахмум жокну орунундады. От атланы Тебердиланы Мариям этеди.

– Не зат жасыраты туткан ишинде?
– Радиога тынгыларга суйгөнө көпдөле, тынгыларга уя – аз. Тырнууа жанында иги тынгылайбыз дейдиле. Малкыр жанына уя жетмейди, Эфирде илпел, табып, ол ишн хар ким да бирча тындырлаймайды. Экинчи жасыруум, ана тилиги ил билгенне азында. Врачык болды, башка кырууларга ишленими, зат айт десент, орусча айткым ансы, тауча айткылык тойлоом деп тохтайды. Малкыр тилде ариу сөлөнгөндө өз бола барганлар кыйналыды. Ол саурай халкыбызды да жасырууду. Школда ишленимде, мен аны эсмей эдим. Энди уя, элден жорюмде да, ата-анала, сабийлик, студентлик бла келгиле да тошоди. Жаш ата-анала жалаңда орус тилде ушак этедиле сабийлери бла. Ана тилде орус ацент бла өшөндиле болуу аны аламысы уя. Сөз ючюн, Огъары Жемталгада сабий сагда окуяна табарык тойлоом ана тилиги билгени. Ма онду бек уллу жасыру.

– Зухура, сен журналист кыдарыныга кез дамгга да тобоксө. Эсимде кызыктыла быладыла деп айткысымыс?
– Аллай тобошуйле бладдыла. Ишин суйюп этген адамга тобоксөн, ол бек жууандырады. Сөз ючюн, Зарчын элде иш ючөн устас Рахайланы-Кючмезланы Аминат, назуму, орус тилден окута турганлай, таулу сабийликте ана тилде факультетте дерле береди.

«МАЛКЪАР ТИЛДЕ ШАТЫК СӨЛӨШГӨНДӨГӨ ТЮБЕСЕМ, ЭХТЕМЛЕНЕМЕ»

руп, айхай да, устас болурга деп, умутум айлай эди. Анда уя кыбарыга газет берилди деп бизни кабарда болган жерде. Ол газетте бир затла жаза, жазарга да фахмуму барды деп келген эди акылына. Сора журиликтиңдан депиле ушакча. Музгга келюню эди дерле. Шагылтлык кыгаты да берген эдиле. «Советская молодежь» газетте жаза да тургынама. Журналистика бла керешир эдим десем да, юйге кетерге тошоди, сора шолдо тохтаганма. Иги кески ишлениме анда. Арта онөгиз ишлени коммунално-строительный техникумда библиотекче, чык бла сабий сагда ишлет тургынама, радиогга келгинчи.

– Радиогга кылайы бла келгенге?
– 2016 жылда Гелланы Сахидан чакырады да, Радио России деген биригиде малкыр редакцияга келеме. Биринчи сынауму – шеф редакторубу Ахбеккуланы Элиада текст бериле эди орус тилден малкыр тилге кечоруден. Бюсюрөгөн болур эди.

кибик союме.

– Биз бир замандада окууганбыз университетде. Анда алган билимим жараймыды бюгон санга?

Жарайды. Кертисин айтканда, малкыр поэзияны, жазуучуланы киталларны асламысын окуганама студент замандыда. Университеттен сора кышпуган да бар. Кытайтыр окууга да тошоди. Сөз ючюн, ол не бу затны юсонден берип атлык тойлоом деп, сагыш этмейме. Нек дегенде ким бла да тобоксөн, беруюню толуктыр этерча, кыйна, не изперигими, кимни сөлөшдирерге кергени да билеме. Бюгон-бюгөчө да ыразыма усталарыбызга: орус адабияттан Толгурланы Зейтун, ана тилден Малкундуланы Абидат, малкыр литературдан Маммеланы Далхат, башкала берген дерле бюгон да жаран турадыла. Кесибиз да бек окууганбыз ол заманда, бизнес, Крупан аял киталхандан чыккыган да өтмөгөнбиз, он болуп. Тарыхдан, политэкономиядан, социологидан, башка предметлерден

Жаралы терекни кыатында

Былтыр бир жумуш бла Огъары Малкырга барырга тогуен эди. Ахуат заманга жолгач чыгыма. Хасаны башына жеткенде, бир абадан тишпур кып кетпөрдү да, тохтайма да, машинага олтурган. Ол да мен барган жерге барды. Көчгөнчолукно да сынап келген адам. Көксиз да, хапар айта, жолну кыксарта барабыз. Элге жете келген жерде:

Былайда бир токтат, бу тийре бла кеп эсгерилерим байламдыла. Ким биледи, энди кычан көлөрме мен бери, - дейди.

Экинчис да машинадан тобоксөбиз. Алайда бутакчылары, башы да кесилип, жары кыбырындан турган шаптал терекни көргөздөдү, терек да тойлоодо, андан кылган томурду.
– Муну көрөмисе, - дейди жол нөгөрм, - бир кезиде бу шаптал терек эди. Черкери ари жанчында сюоглан хунала бла юй кыбарында көрүнгөн жер а Зылгы алыч. Мен анда тургынама, андан кырап, бу терекни көрүп тургынама, ол заманда окуяна иги уллу эди ол. Эсимдеди, көчгөнчолукно аял жылпанды, бизни элден абадан кийиле бери келди. Тери уя, кыайсы кырангы эсе да, муун кесип, жардан эниге атып, тоқкоюн кыбыгында. Аны айтып, абадан тишпур эки кылуу бла терекни жараларын сылды. Жауруга хазырланган

Табийгат

кючна мууда да болу. Андан сора сөз айтмай бардык. Дуу болган жерге жетдик. Мен арабада кылдым. Ол адам а кой ичине кирип кетди.
Ызыма кыайтып көлө, жаралы терекни кыатында бироз сюогдим. Жалаңда фойда берген, кишиге да хатасы жеткенге жемши терекни кылай кесип атарга боллуккуду деп, көп сагыш этдим.

Кесилген терекни юсонден айтканда уя, абадан андан кылган хапарлагга келди, аны Темуккуланы Исмайыл онго өзүзүчүн өмюрюнө аягында орнатканды. Бизни белгилли тарыхчыбыз Темуккуланы Борисни апласы болады ол.

Анда баштал теректик өсөп тебериди. Жайны исси ююлөринде анга бир тамысы суу куйган да болмады, тамырларын суусалдан кыбырдыды. Болсада шаптал теректик өсөп, бутактарын ююнеге розганд эди.

Алай эте, кыуанганы, жасыруу да болма, жазла, кышыла да бир бирлерин алыша, жылла оздула, көп жылла жүздөн артык. Шаптал теректик иги уллу келди, кызыгуу жерде исси ююлөнде чапыркаты кенг бутакчылары бла салкын эте.
Жолочу, малчы келсе, алайга токтур, терек салкынында олтурур, олура. Намазын этер, зикир айтыр. Ызы бла терекни, кудуретин жараткан Аллах минг шукур этер, жемшинден кыбык кетер эди. Алай бла көп жылла олура. Төлөпө бир бирлерин алыша, дуния да тиорлөна барды.
Терекни жашуу биринчи: жазда чагы-

Ушакны МУСУКАЛАНЫ Сакинат бардырғанды.

Мусукаланы Сакинат бардырғанды. Ушакны музгга келюню эди дерле. Шагылтлык кыгаты да берген эдиле. «Советская молодежь» газетте жаза да тургынама. Журналистика бла керешир эдим десем да, юйге кетерге тошоди, сора шолдо тохтаганма. Иги кески ишлениме анда. Арта онөгиз ишлени коммунално-строительный техникумда библиотекче, чык бла сабий сагда ишлет тургынама, радиогга келгинчи.

Хасаяланы Абдуллах бля Османаны Хайсы.

ады, ююде жемиллери бла адамланы кыуандырады. Сюеди ол аланы. «Жаралы терек» деген хапар алгван жылла, сабийлигим эсиме тошоп. Ол газетте да чыккыган эди. Окууганалардан кыуам адам айтдыла арта: «Сен биргебизге көп, бир алайда жангы терекке сапайлык», - деп.

Алай бла кюз, кыш да кетди. Бюгон-тамбла эте, бюгонде дер жетдик. Энтта да заманы оздурду кыбыкчы деп, биринчи майда Мухолдан Хасаяланы Абдуллахы сөлөшүп, анга барама, юч теректик алып.
Хасая ул сауктап тура эди. Кыайтып келөбиз да, жаралы терекни кыатында тереклери орнатырга жер кызып теберийбиз - малтанган эгыгыр бек кыратыды. Кызырлык жер-

Сопру

Тамблазга ышанылулукка, алгва таукел кыраи

Школланы бошарык жашла бла кызыла, кеслерине усталыкына хазырланган кезуу, жалаңда аланы кеслерине угай, бирселде да бир жашырын умтуланы заманчады. Быыл да жаш тейло, алгва таукел кырай, кесини билимин окуу юйлөдө өсдюрюп, жамауаты айнууна кышумулуку этер мураддады. Биз а аланы бир кыуангундан кырай окууга барырга суйгөнлери, Бир кырап экзаменлери юслеринден сорганбыз.

МОКЪАЛАНЫ Салима, Баугентини Батчаланы Роза атлы битеуно билим берген мектеби:

– Школубузну быыл онки адам бошарык ыза.

Орус тилден бла математикадан ЕГЭ-не борлул халда болганыра ючюн, алгва барыбыз да барлыкбыз. Мен а математиканы мурдорлу тюрлюсөн берип кырыкмысма. Врач усталыкын жаратама. Нек дегенде гитерлингиден да ол жаны бла юлте болган атабыны эгечи Зухурады. Ол көп жылы Нальчикде педиятр болуп, жамауатын ырызгылыгын тапканды. Бюгюнлюккө уя Тырнууада ишлейди.

Сайлуу халда уя хилимдан бла биологидан сынауланы берликме. Бу дерсленде усталарыбыз да иги окуятадыла, хазырайдыла. Алай а майдал алыр ючюн да, окуу юйге буюдте бөлүмгө тошөр ючюн да сынауланы эсептери бийликке болууга керекдиле. Аны себепли бу эки предметтен да игирек тошюрөгө репититорлагга Нальчикке жорюйме.

Муратым толса, мында кесибизни республикада кылайр умтадыма. Медицинаны уя педиятри узун сайларкыма. Нек дегенде сабийлиме бек союме, болушукчу да алгва эталсам, бютонда ыразы боллукмыа.

ЕЗДИЛАНЫ Самира, Огъары Басхананы Темоланы Мусса атлы битеуно билим берген школы:

– Быыл элибизде жалаңда

экеулен бошайбыз онбиринчи классны. Тент кызым медицинаны, бир-бир кезиндеги сөзюнг болуушук этенин да керек болганы, аны жаратына да манга себепчи.
Психолог усталыкыга барлыкма деген мурадта уя Алина Адлерни «Ты в порядке» деген электорн китабин окууганындан сора келгениме. Анда автор кеси кесинге, бирселде да жашауда кылай болууга тийишлисин ачыккылай.

Сора психолог – ол аны аллына келген адамны жасырууларын аныгылаңдан тышында да, аланы башхалдан хашыргарга борчлуду. Аллай затланы кылайы аталык болурма деп, кесими да сынап, аслам болуму сююп, алай бла сайгагынама бу ызыны.

Экзаменлени орус тилден, математикадан сора да, биологидан бла обществознаниядан берликме. Кыайсы жанына окууга баргыгын школку алгандан берликме, он ЕГЭ-лени репититорсуз да берликмыз деп сунма. Нек дегенде сынаулм жазарык дерслери бютюн эс бурлукта.

Репититорлагга сайлуу халда боллук экзаменлери хазырларга кесими да барама. Болсада алай эрттеден жорюйме алгва деб айтлыкты тойлоом.

ЕГЭ-лерими майдал алапырга бералсам, ол да баллармыа кышумчулук этер деп ышанам. Окууга уя не кесибиде, неда Ставрополь крайда вуслудан сайларкына.

ТЕПЕЛАНЫ Ахмат, Жангы Малкыры битеуно билим берген мектеби:

– Муратым жаксы оек бет хурдиг

болургады. Умутум толса, Саранскы кырап мектебинде университетинде окууга деб турама. Алгва асчерни неда архитектор боллукмыа деп ахчык болууду деп сунма. Нек дегенде сынаулм жазарык дерслери бютюн эс бурлукта.

ЕГЭ-ле бла байланы уя биринчи кезине бир кесек абырзгарымыз алай эдим. Алай эрттеден жорюйме эсем да, репититорлагга барама да, ахши эсеплеге жазарма деп да ышанам.
Сора быыл сабий кеси сайгагын

МУСУКАЛАНЫ Дамжалы, Огъары Жемталаны Чубокланы Алия атлы битеуно билим берген мектеби:

– Кыбартыр

университетин роман-герман филология факультетини лингвистика ызына киргире мурад этти турама. Адам кесими ана тилинден тышында да бир башканы иги билсе, анда шактык да сөлөшө, аны жашуу сейр да боллукчу, кесине иш табаргы онглары да көп боллукчула деп сунма. Окууну бошоп, эм алгва усталыкка сынам жыйшыдыргыга союме. Ызы бла уя, умутум толса, тилманы болур алыдыма.

Ана тилими бек иги билеме деп айткыла. Жаруусуна, хазырууга, өшөндиле хайрыланган бир-бир сөзлини магналарын аныгмай кыйналама, алай эсе да, сорган а этеме. Аланы арта гитте кырандышы айтты да юйрөтөме. Юйде барыбыз да тауча сөлөшөбүз.

Бюгюнлюккө уя, тент кырымча, сынаулагга кыкыста хазырланма. Борчу ЕГЭ-леден тышында ингил тилден бла обществознаниядан берликме.

Ингилчадан, билесиз, экзаменде эки конюню ичинде болуучулдуу. «Жазма» корлоскоде билеушуклыкма деп сунмаймы. «Сөлөшүү» кесигине уя көп затха теренерек тошюрючюн, Нальчикке репититорсуз да барама. Бирсы сынауладан а жорюймеде алыса. Школубузда юйрөткен уста болуп ишлесе иттердиле да, ол билимиме ышанып турама.

ПИЧЛИГИНИ ден да кылар тилден бла ады битеуно билим берген школы:

– Гитчелигим

биятдан эршилеуеге, арта олимпиядалага да кыатыша тургынама КЭМКУ-ну кыраачар-малкыр филология бөлүмүнө окууга кирир мурадга келтиргенди. Юйде да бу сайлууа ыразы болгандына. Окууну бошогандан сора ана тилибизден юйрөткен уста болуп ишлесе да, угай дерик тойлоом.

ТЕБЕРДИЛАНЫ Залина, Малкытыны Жамалы атлы битеуно билим берген школы:

– Гитчелигим

Нек дегенде эки тамата эгечим да элибизде усталдыла, ала да юлдоюлюе манга. Бюгюнлюккө ана тиллери, миллет адет-төрөлери, тарыхларын билгенлени айныр онглары бөтөнчө барды. Манга уя бу затла барсыз да сейрдиле.

Эм алгва тукум терекни хазырлап, аллай эршиуге кыатышхан эдим да, ол эсимде бек кылангын, малкыр тилден олимпиядалага жетимили болганыла келгениме. Көп болмай республика даражалы урумда болууду ол кыйынга санадыла да, анга бегирек хазырланма. Алай эсе да, репититорлагга жорюймеде. Хар дерседен да кесими Интернетти болушугуу бла хазырланма. Школубузда да бизни тийишли даражада юйрөтөдиле.

Сорууну ТРАМЛАНЫ Зухура бардырғанды.

Машук-2024

Фахмулдула сайланадыла

шук-2024», хар заманданча, эки смөндөн кыруалыкты. Ала билим беруге бла усталыктыга аталыктыдыла.

Бюгюнлюккө даражалы форумга кырыланы 89 сөмбөктинден 84-сю кыатышырга суйгөнелерин билдиргендиле. Ол санда Дөмөк бля Луганок халк республикалыгын он Херсон областанды да, Аланы асламысы Биринчи билим берую сменга келликдиле.

Форумга кимле келликлери юсонден топу хапар билрете он барды. Сөз ючюн, эсепте алынганлары 77 проценти тишпурладыла, 41 проценти 18-24-жылкыладыла эм 28 проценти 250 мингден башлап 1 миллионна дери адам жашаган шахарланы келечелиридиле.

Машук-2024

Фахмулдула сайланадыла

шук-2024», хар заманданча, эки смөндөн кыруалыкты. Ала билим беруге бла усталыктыга аталыктыдыла.

Бюгюнлюккө даражалы форумга кырыланы 89 сөмбөктинден 84-сю кыатышырга суйгөнелерин билдиргендиле. Ол санда Дөмөк бля Луганок халк республикалыгын он Херсон областанды да, Аланы асламысы Биринчи билим берую сменга келликдиле.

Форумуну кезиндеге жаш адамла бюгюнлюккө билим беруюна магынасын, сынау халда окутууну амалларын, Россияны келер заманда технологияла онгланы эм бу мажаны бла узасты магынасын ачыкларкыдыла. Машукулдула кырылгы, бизнес жанында да эс бурлуурча проектлери бла шагырей

Фахмулдула сайланадыла

этерикдиле. Ол санда билим беруге, туризмге, милетлени арасында байлалык кырууга, медиага жораланган.

Белгиленгенича, жаш адамла сынамы экпертле бла тобоширликдиле, ишлере юйрөткучлери эки тереклери бла байланы сорунулары сюерегөнгө табаркыдыла.

Анда сора да, миллет азыкыла бла сайлангыча эм максалыга тынгыларча онг да берилдикди.
Форумну магынасын – тире, фахмалу эм таукел жаш адамланы кыйматыл проектлери жашауда бардырырга болушугады.

КурданЛАНЫ Сулейман хазырлганды.

